

DISTRIBUCE KONTAMINOVANÝCH MÍST VE SO MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHA PODLE VYHODNOCENÝCH KATEGORIÍ PRIORITY

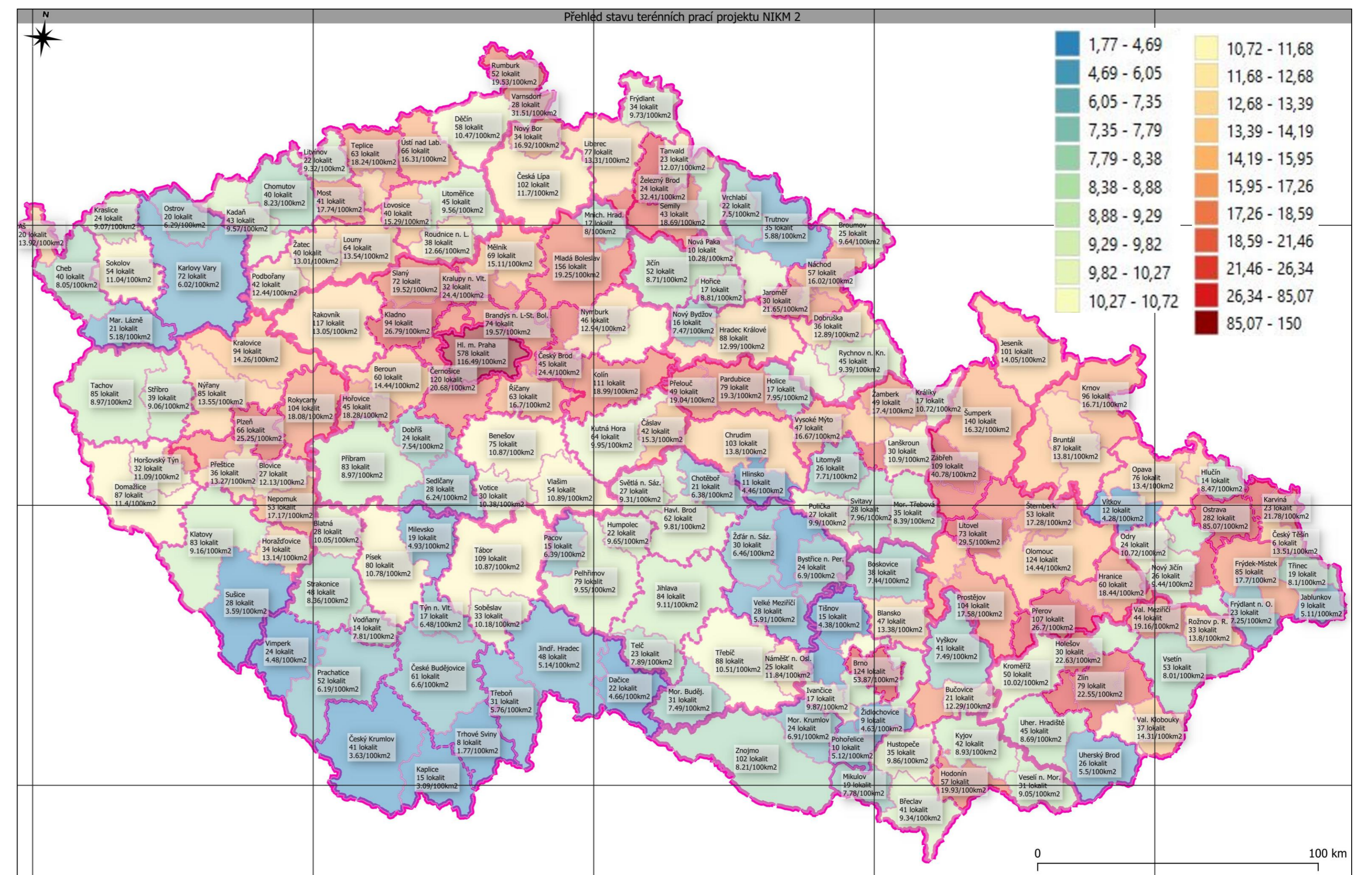
Ministerstvo životního prostředí

Inventarizace kontaminovaných míst (projekt NIKM 2) byla v prosinci 2021 dokončena na 100 % plochy ČR (77 okresů). Představujeme výstup týkající se distribuce evidovaných / inventarizovaných kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst (KM; PKM¹) ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností (SO ORP) s již dokončenou inventarizací. Ve Hlavním městě Praha má obdobnou působnost jako ORP 22 městských částí. Projekt inventarizace vč. krajských zpráv a zprávy za celé území ČR byl dokončen do 31.12.2021. Inventarizovaná plocha je menší než plocha ČR – inventarizace se neprovádí na území vojenských výcvikových prostorů.

Pro jednotlivé SO ORP uvádíme grafický výstup zachycující lokalizaci a hustotu KM (vyjádřenou jako počet/100 km²) pro jednotlivé kategorie resp. skupiny kategorií priority vyhodnocené podle Metodického pokynu MŽP č. 1/2021. Každá hodnocená lokalita je jednoznačně zařazena do kategorie podle toho, jaký další postup vyžaduje v závislosti na její předpokládané či ověřené kontaminaci a na následcích či možných následcích této kontaminace pro lidské zdraví a životní prostředí. Jsou rozlišovány tři základní kategorie lokalit - lokality kontaminované (A), potenciálně kontaminované (P) anebo nekontaminované (N). Každá z těchto tří základních kategorií je ještě podrobněji členěna. Lokality kategorie A1, nebo A2 či A3 jsou ty, u nichž kontaminace znamená existující a potvrzený problém. U lokalit P1 až P4 znamená kontaminace problém potenciální, není dostatek informací pro definitivní závěry. Skutečnou závažnost kontaminace musí u této kategorie ověřit průzkum a/nebo analýza rizik. Lokality kategorie N0, N1, N2 nevyžadují žádný zásah. Niže uvedená tabulka (viz příloha 1 k MP MŽP) obsahuje podrobnosti ke kategorizaci KM.

Počty a hustoty kontaminovaných míst na 100 km² ve SO ORP po dokončení inventarizace - stav k prosinci 2021 (100 % území ČR)

Kategorizace kontaminovaných míst podle dalšího postupu		kód priority	
1	2	3	4
situace výrok o lokalitě: charakteristika prozkoumanosti lokality a aktuálních či potenciálních důsledků kontaminace	charakter dalšího postupu	základní kód	3. pozice – řád priority
- potvrzeno aktuální neakceptovatelné riziko pro lidské zdraví ¹ , vyplývající z kontaminace lokality při jejím současném způsobu využívání, nebo - potvrzeno šíření kontaminace, hrozící vznikem neakceptovatelného zdravotního rizika	nápravné opatření ² je nutné	A	3
- potvrzena kontaminace nad úroveň legislativou stanovených koncentračních limitů ^{2,3} nebo - nemožnost využití lokality v souladu s platným územním plánem ⁴ , nebo - je potvrzeno šíření kontaminace ze znečištěné lokality	nutné	A	2
kontaminace je potvrzena, avšak žádná ze situací výše není aktuální riziko pro lidské zdraví ani rozpor s legislativou, avšak jde o obecní nesoulad se zájmy ochrany životního prostředí nebo s jinými zájmy, chráněnými podle zvláštních předpisů ⁵	nápravné opatření ² je žádoucí	A	1
nedostatečné informace pro hodnocení a pro definitivní závěry – zatím nelze vyloučit nezbytnost nápravného opatření	nutný je průzkum kontaminace	P	4
kontaminace je potvrzena, není aktuální riziko pro lidské zdraví, není rozpor s legislativou či s jinými zájmy, zatím však neznáme, zda se kontaminace šíří či nikoliv - nutnost nápravného opatření ² zatím nelze vyloučit	nutný je další monitoring vývoje kontaminace v čase	P	3
kontaminace, která by mohla znamenat vznik neakceptovatelného zdravotního rizika v případě změny funkčního využití lokality či dotčeného okolí na více citlivé ve srovnání s využitím současným ⁶	nutnost institucionální kontroly způsobu využívání lokality	P	1
nadpožadová, avšak nízká kontaminace – žádné zdravotní riziko, žádný rozpor s legislativou či s jinými zájmy, žádné omezení multifunkčního využívání lokality	není nutný žádný zásah	N	2
známá historie využívání lokality prakticky vylučuje riziko kontaminace nad úroveň pozadí		N	1
průzkumem je potvrzena neexistence kontaminace nad úroveň pozadí		N	0

¹ Pod pojem nápravné opatření je zde nutno rozumět všechny možné druhy zásahu, vedoucího k redukci rizik. Tedy nejen sanaci kontaminace, ale i vhodné náhradní řešení (například zajištění nezávadné pitné vody z náhradního zdroje, nebo změna funkčního využití území).

² Překročení legislativou stanovených koncentračních limitů pro potraviny či pro pitnou vodu se považuje vždy za neakceptovatelné zdravotní riziko pro lidské zdraví.

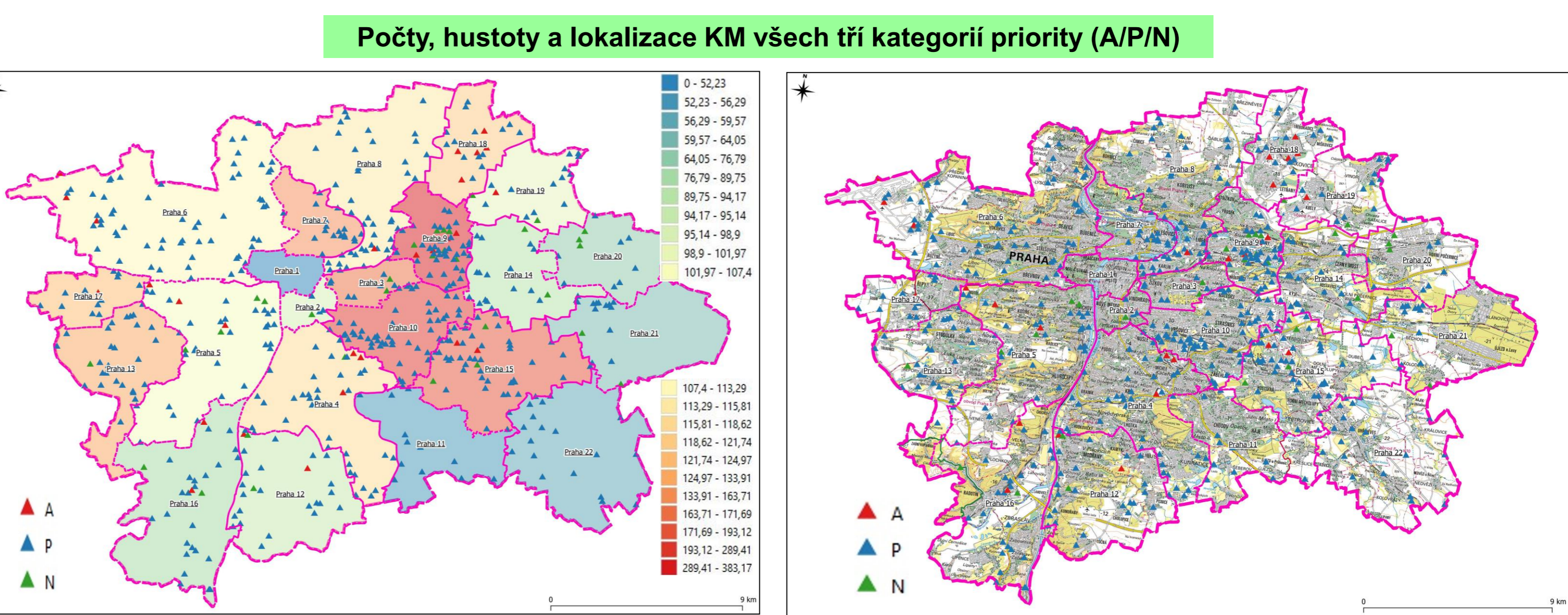
³ Jakýkoliv legislativou definovaný koncentrační limit, vztahující se ke kontaminované složce životního prostředí.

⁴ Například: využívání lokality podle územního plánu je znamenalo neakceptovatelné zdravotní riziko. Jiný příklad: skládka blokuje zástavbu území podle územního plánu.

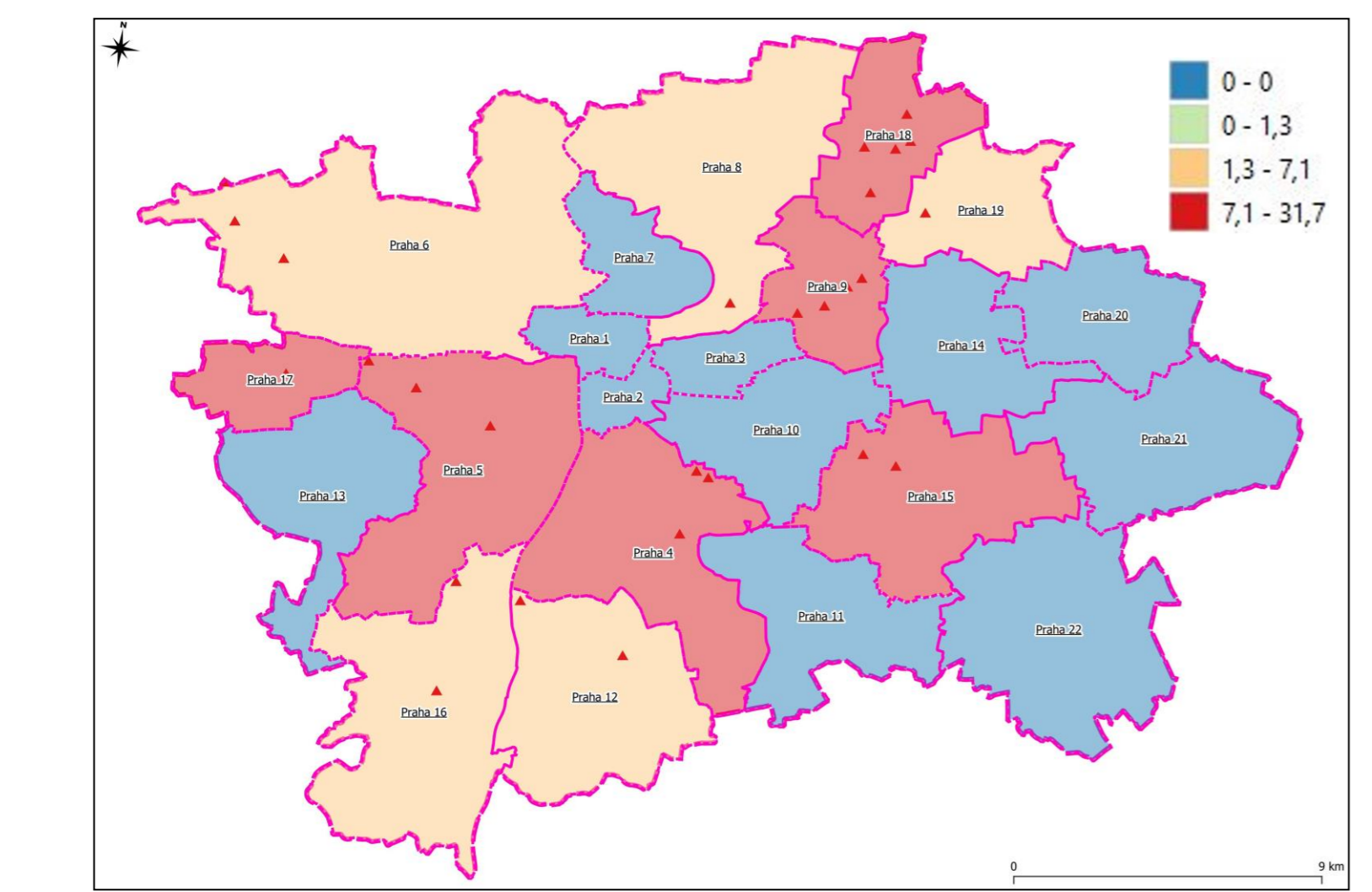
⁵ Zavedením této kategorie se zohledňuje kontaminace, jejíž sanaci budeme považovat za žádoucí, ale jejíž nutnost nedokážeme jednoznačně vyžadovat na základě existující legislativy ani analýzy rizik. Otvírá se tím například možnost, uplatňovat přísnější měřítka v přírodní rezervaci ve srovnání s průmyslovou krajinou. Lze v takových případech předpokládat obecnou shodu v zájmu na snížení kontaminační zátěže.

⁶ Například: v rámci platného územního plánu změna administrativní budovy na dětskou školkou. Jiný příklad: změna územního plánu z průmyslové zóny na zónu bytové výstavby.

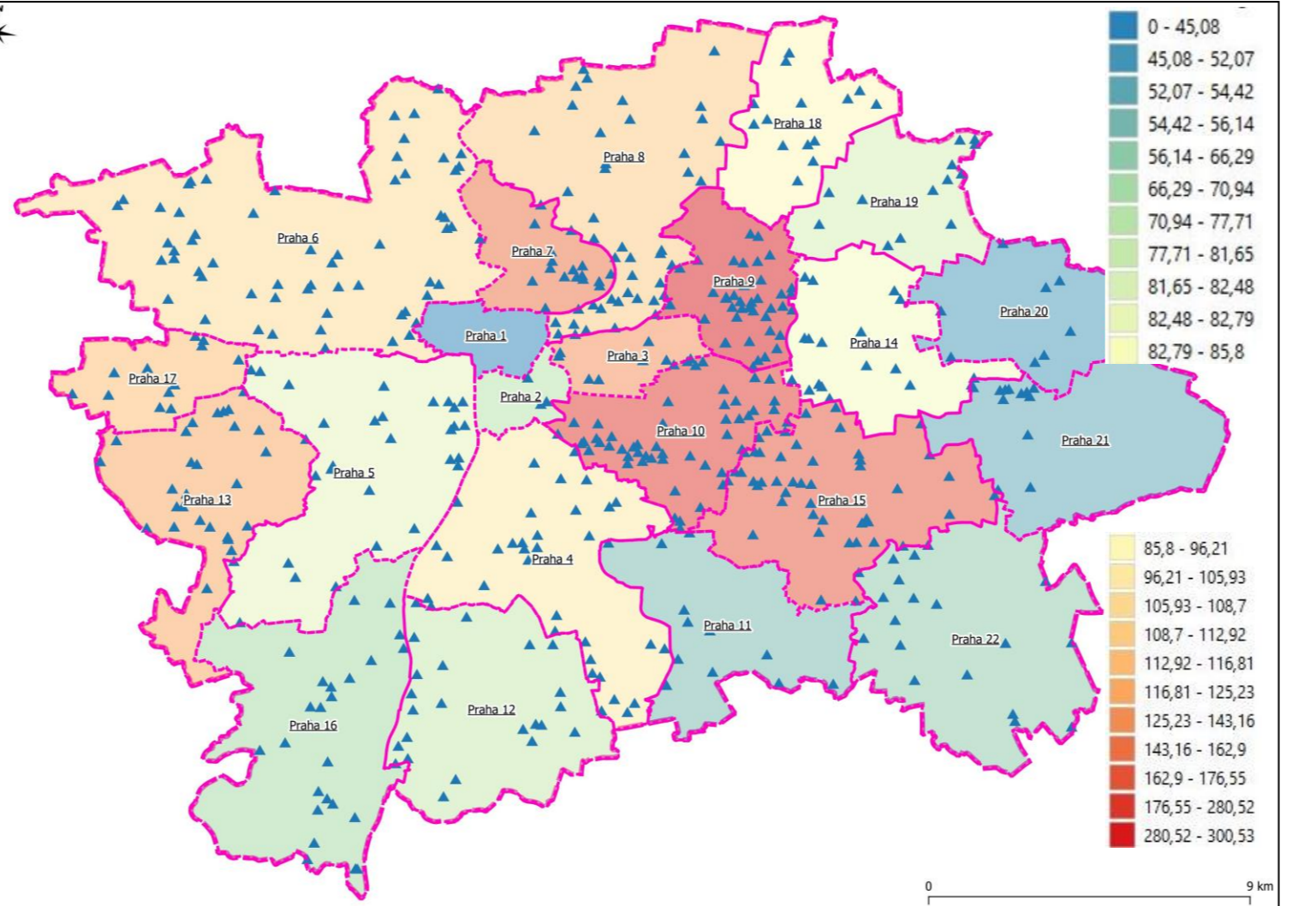
Lokalizace a hustoty kontaminovaných míst na 100 km² ve SO městských částí kraje Hlavní město Praha podle kategorií priority

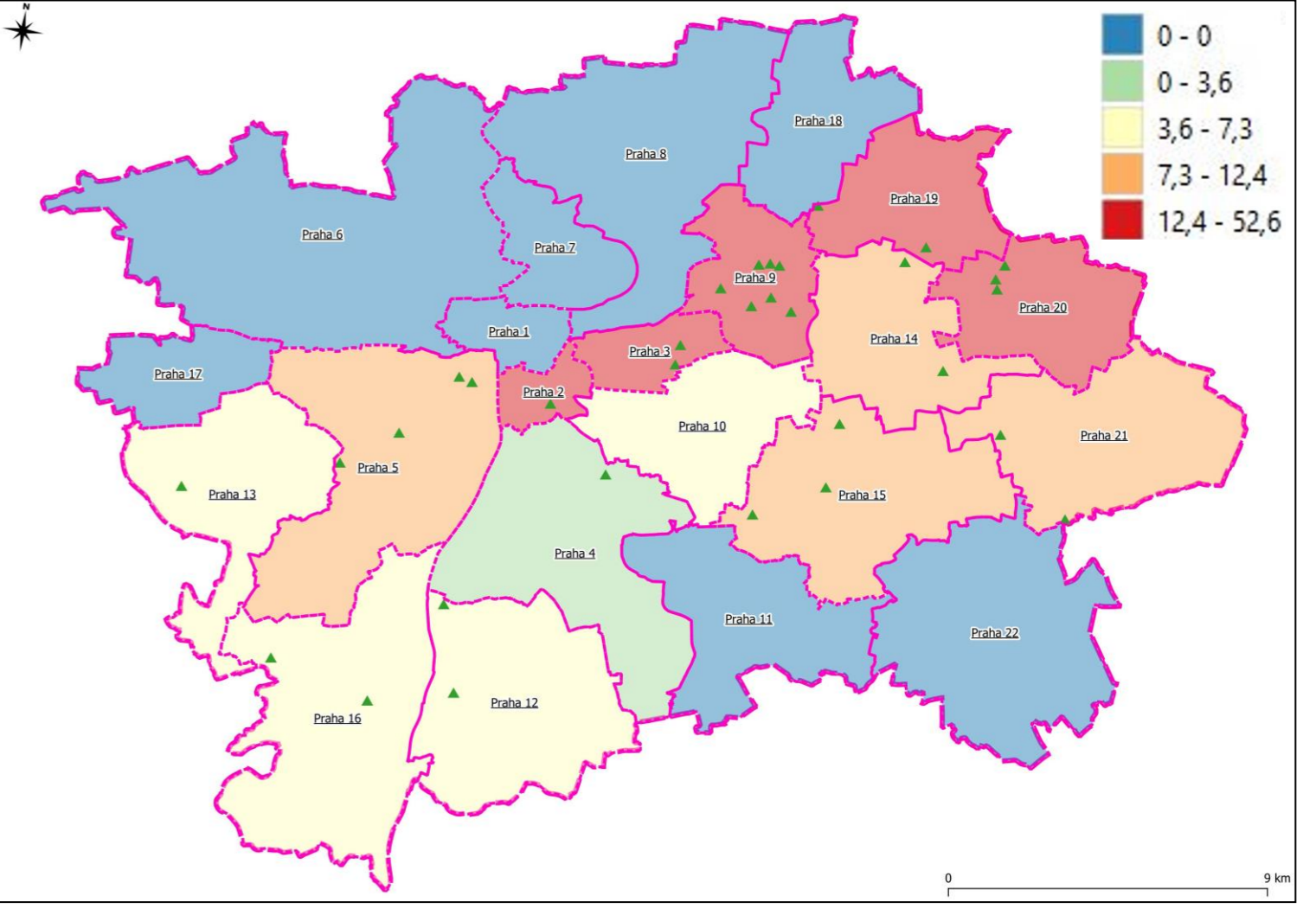
Hustoty a lokalizace KM kategorie A

Hustoty a lokalizace KM kategorie P

Hustoty a lokalizace KM kategorie N

Kategorie priority	Počet lokalit	%
A	27	4,68
P	517	89,60
N	33	5,72
celkem	577	100,00

Těžiště výskytu lokalit kategorie A z pohledu hustot je jihozápadně, východně a severovýchodně od centra HMP – v SO MČ Prahy 4, 5, 12, 15, 9 a 18. Co do počtu vyniká SO MČ Praha 18 – 5 lokalit. Kontaminovaných míst, na kterých je nutné nebo žádoucí provést nápravné opatření, tj. kategorie A (A3, A2, A1), je celkem 27 a představují 4,68 % všech lokalit.

Výskyt lokalit kategorie P je z pohledu hustot největší severně, východně a jihovýchodně od centra ve SO MČ Prahy 2, 3, 9, 10, a 15. Zvýšené hustoty zaznamenáváme také na západním a severním okraji HMP – v Praze 6, 8, 13 a 17. Výrazná minima hustot jsou v centru (Praha 1) a na jižním a východním okraji HMP (Praha 1, 11, 12, 16, 20, 21 a 22). Z hlediska počtu vynikají SO MČ Praha 6 (60), Praha 10 (52) a Praha 15 (47). Nejméně lokalit kategorie P je ve SO MČ Praha 2 (4). Celkem je v HMP 517 lokalit této kategorie (P4, P3, P2, P1), tj. 89,60 % počtu lokalit všech kategorií. Obvyklý další postup u této kategorie je provedení průzkumu znečištění horninového prostředí a analýza rizik.

Výskyt lokalit kategorie N je z pohledu hustot nejvyšší v pásu od centra (Praha 2) k severovýchodu a východu (Praha 3, 9, 10, 19 a 20). Minimální hustoty jsou ve SO MČ na severozápadním a jihovýchodním okraji HMP. Nejvyšší počet je v SO MČ Praha 9 (7). Lokalit této kategorie (N2, N1 a N0) je celkem 33, což je 5,72 % všech lokalit. Jedná se o lokality, kde není nutno realizovat nápravná opatření nebo, kde již nápravná opatření byla úspěšně dokončena. Z hlediska dalšího využití území není nutné zachovat na lokalitách institucionální kontrolu.

Nejvíce záznamů všech tří kategorií je v SO MČ Praha 6 (63), což je 10,9 % všech lokalit v HMP, a dále v Praze 10 (53), Praze 15 (52) a Praze 9 (51).

Podrobnosti je možné vyhledat v Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM) – <http://sekm.cz>. Souhrnnou tabulku záznamů KM/PKM pro jednotlivá území je možno exportovat ve formátech .xlsx a .json.

Závěr:

- Pouhý počet kontaminovaných míst bez zohlednění jejich priorit není vhodný jako indikátor „ekologické zátěže“ pro zvolené správní obvody. Dosavadní zkušenosti s odstraňováním kontaminace z horninového prostředí, podzemních vod a staveb („staré zátěže“) odůvodňují předpoklad, že míra poškození životního prostředí a lidského zdraví kontaminanty zjištěnými v evidovaných KM bude v pozitivní relaci s očekávatelnými náklady na průzkumy a sanaci KM. Hlavní část nákladů, odvoditelných od již uskutečněných průzkumných a sanačních projektů, bude vázána na kontaminovaná místa kategorie A.
- U lokalit kategorie P lze předpokládat pro provedení průzkumů kontaminace a analýz rizik podstatnou redukci jejich počtu a provedení pouze menší části dnes evidovaných lokalit do kategorie A.
- Z hustot a z počtu kontaminovaných míst ve SO kraje HMP lze dovodit vyšší kontaminační zatížení území severně a východně od centra a také na západním okraji HMP. Nižší a minimální kontaminační zatížení je v samotném centru (Praha 1 a 2) a na jižním a východním okraji HMP.

Podklady a zdroje:
Szurmanová Z., Vaňha A. et al. (2021): Krajská zpráva – Hlavní město Praha. Manuskript, 2021, Projekt NIKM 2. Společnost DEKONTA, VZ Ekonomik, GEOTest – NIKM 2.
Metodický pokyn MŽP pro práci se systémem SEKM 3. Věstník MŽP, ročník XXXI, leden 2021, částka 1, Metodické pokyny a dokumenty.
Podklady a operativní dokumentace CENIA k projektu NIKM: <http://sekm.cz>